

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Genç Başkanlığı

Tarih: 14 Ağustos 2025

Sayı: 13403

34479

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Son dönemde ülkemizde gözlemlenen yüksek enflasyon, alım gücündeki düşüş, hanehalkı ve bireysel borçluluk düzeyindeki endişe verici artışlar, özellikle genç işsizliği ve "ne eğitimde ne istihdamda olan gençler" (NEET) oranındaki yükseliş, vatandaşlarımızın günlük yaşamlarını sürdürmekte büyük zorluklar yaşamasına neden olmaktadır. Emekliler, işçiler ve çiftçiler geçim sıkıntısı çekerken, temel ihtiyaç maddelerine erişim dahi bir lüks haline gelmiştir. Bu durum, toplumsal refahı ve geleceğe dair umutları derinden sarsmaktadır. Kamuoyunda geniş yankı bulan bu sorunların çözümüne yönelik somut adımların atılması ve şeffaf bir şekilde kamuoyunun bilgilendirilmesi elzemdir.

Bu bağlamda;

1- 2002 yılında 45 TL olan öğrenci kredisinin 255 adet simit alabildiği ifade edilirken, bugün 3.000 TL'ye yükseltilecek öğrenci kredisinin sadece 150 adet simit alabildiği belirtilmektedir. Bu veri, öğrenci kredilerinde reel alım gücünde %41'in üzerinde bir kayıp yaşandığını göstermektedir. Bu vahim düşüşün nedenleri nelerdir? Bakanlığınız, öğrencilerimizin temel yaşam masraflarını karşılayabilecekleri, güncel ekonomik koşullara uygun bir kredi miktarı belirlemek adına hangi çalışmaları yapmaktadır?

2- Benzer şekilde, 2002 yılında öğrenci kredisinin yaklaşık olarak 1.5 çeyrek altın alabilirken, bugün 3.000 TL'lik kredinin 1 gram altını dahi karşılayamadığı belirtilmektedir. Öğrenci kredilerinin altın karşılığı alım gücündeki bu dramatik düşüşün öğrencilerin eğitim ve yaşam standartları üzerindeki olumsuz etkileri konusunda Bakanlığınızın bir analizi bulunmakta mıdır? Bu konudaki 2025 yılı bitmeden hayata geçirilmesi planlanan çözüm odaklı projeleriniz nelerdir?

3- Ülkemizde 15-29 yaş aralığında ne eğitimde ne de istihdamda olan genç sayısının 4.7 milyona ulaştığı ve bu oranın Avrupa Birliği ülkelerinde %10'un altında seyrederken

Türkiye'de %30'un üzerine çıktığı belirtilmektedir. Bu genç nüfusun üretime katılamamasının ve "ev genci" olarak tanımlanmasının ekonomik ve sosyal maliyeti Bakanlığınızca ne olarak hesaplanmaktadır?

4- 4.7 milyon genç ev gencinin toplumsal hayata entegrasyonu ve istihdama katılımı için Bakanlığınızın kısa, orta ve uzun vadeli somut eylem planları nelerdir? Özellikle, bu gençlerin nitelikli iş gücüne dönüştürülmesi ve girişimciliğin teşvik edilmesi adına hangi özgün projeler hayata geçirilecektir?

5- 39 milyon vatandaşın kredi kartı borcunun toplamda 2.1 trilyon TL'ye ulaştığı, kişi başına düşen borcun ise 54.000 TL olduğu ifade edilmektedir. Bu denli yüksek bir borçluluk oranının hanehalkı bütçeleri ve genel ekonomi üzerindeki riskleri konusunda Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Vatandaşlarımızın borç sarmalından kurtulmaları için yapılandırma veya destekleyici programlar düşünülmekte midir?

6- 2024 yılında 22 milyon olan icra mahkemelerindeki derdest dosya sayısının 2025 yılı içerisinde 23.5 milyona yükselmesi, ekonomik sıkıntıların derinleştiğini göstermektedir. 1.5 milyonluk bu artışın sosyo-ekonomik nedenleri nelerdir? İcra takiplerinin önlenmesi ve vatandaşların borçlarını ödeyebilir duruma gelmesi için Bakanlığınızca alınacak önlemler nelerdir?

7- "Veresiye defterleri" kayıt dışı borçlanmanın ve yoksulluğun somut bir göstergesi olarak gittikçe daha fazla kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle düşük gelirli ve esnaf arasında yaygın olan bu tür veresiye borçlanmaların ekonomik büyüklüğü ve toplumsal etkileri hakkında Bakanlığınızın herhangi bir tahmini veya araştırması bulunmakta mıdır?

8- Veresiye defterlerindeki bu borç batağının, resmi istatistiklere yansımayan ancak halkın büyük bir kesimini etkileyen "görünmez yoksulluk" olgusunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu durumun ortadan kaldırılması ve kayıt dışı ekonominin minimize edilmesi adına hangi politika araçları devreye sokulacaktır?

9- Özellikle emeklilerin, kira ve temel gıda (ekmek, yumurta, süt, bebek bezi gibi) harcamalarını dahi veresiye yazdırarak geçinmeye çalıştığı, hatta 10 TL ile meyve suyu alamadığı gibi çarpıcı örneklerle dile getirilen yaşam mücadelesi karşısında Bakanlığınızın emeklilerin alım gücünü artırmaya yönelik acil bir eylem planı var mıdır?

10- Emeklilerimizin, yaşadıkları maddi sıkıntılardan dolayı "kirayı mı ödeyeyim, veresiye defterini mi kapatayım" gibi açmazlarla karşı karşıya kalmasını önlemek adına, emekli

maaşlarında enflasyonun üzerinde bir iyileştirme yapılması veya ek sosyal destekler sağlanması yönünde bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

11- 19 Mart 2025 günü ve akabinde, dövizin aşırı değerlenmesini önlemek için Merkez bankası tarafından satışı yapılan yaklaşık 60 milyar Amerikan doları tutarında dövizin, mevcut kredi kartı borçlarının tamamını kapatabileceği ve hatta kişi başına 7.000 TL artırılabileceği yönündeki hesaplama, kamuoyunda ciddi bir rahatsızlık yaratmaktadır. Bu iddialara ilişkin Bakanlığınızın net bir açıklaması var mıdır? Eğer böyle bir döviz kaybı yaşandıysa, bunun sorumluları kimlerdir ve bu durumun vatandaşların borç yükü üzerindeki etkisi Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?